

Dopolnilna razlaga k Evropski državljanski pobudi: Voda in komunalna ureditev sta človekovi pravici!

Zgodovina

Evropska zveza sindikatov javnih uslužbencev EPSU se je odločila za pobudo, v okviru katere so želeli na svojem Kongresu leta 2009 zbrati milijon podpisov za vodo kot človekovo pravico. Ta pobuda je vključevala: mobilizacijo delavcev in državljanov v podporo tej pravici in proti negativnim učinkom liberalizacije in pro-konkurenčnih politik, ki prevladujejo znotraj Evropske komisije in med evropskimi vladami. Evropska komisija je marca 2011 končno določila predpise za tovrstno evropsko državljansko pobudo. Za več informacij v zvezi z uredbo se obrnite na spletno stran: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome?lg=sl>.

Združeni narodi so priznali univerzalno človekovo pravico do dostopa do vode in komunalne ureditve. 28. julija 2010 je Generalna skupščina Združenih narodov s pomočjo Resolucije 64/292 izrecno priznala človekovo pravico do dostopa do vode in komunalne ureditve in potrdila, da sta čista pitna voda in komunalna ureditev ključna dejavnika za udejanjanje vseh človekovih pravic. Resolucija Združene države in mednarodne organizacije poziva, da zagotovijo finančne vire, pomagajo pri krepitvi zmogljivosti in prenosu tehnologije s ciljem zagotavljanja varne, čiste, dostopne in cenovne sprejemljive pitne vode ter komunalne ureditve za vse.

Vsi državljani potrebujejo pitno vodo in varen sistem komunalne ureditve. Združeni narodi so priznali univerzalno človekovo pravico do dostopa do vode in komunalnih storitev, a še vedno obstaja veliko število ljudi, ki te pravice ne uživajo. To pravico je potrebno izvajati znotraj Evropske unije.

Kaj želimo

1. Zagotovljeno vodo in komunalne storitve za vse v Evropski uniji. Verjamemo, da mora Evropska unija izvajati človekovo pravico do dostopa do vode, kolikor sta voda in komunalne storitve predmet evropske zakonodaje (kot storitev splošnega pomena). Evropska unija mora spodbujati nacionalno izvajanje te človekove pravice, tako da določi zavezujoče cilje za vse države članice za doseganje univerzalne pokritosti.

Dopolnilna razlaga k
Evropski državljanski pobudi:
Voda in komunalna ureditev sta človekovi pravici!

---

2. Človekove pravice nad tržnimi interesi: brez liberalizacije storitev za rabo vode. Želimo, da EU spremeni svoj način razmišljanja, tako da svojo trenutno osredotočenost na konkurenčnost in popolnoma tržni pristop prenese na javne storitve in pristop, ki je osredotočen na pravice. Voda je omejen naravni vir in javna dobrina, temeljnega pomena za življenje in zdravje. Je naravni monopol, zato jo je potrebno obdržati izven pravil notranjega trga.
3. Globalni/univerzalni dostop do vode in komunalne ureditve za vse. Prepričani smo, da bi si EU morala bolj prizadevati, da bi dostop do vode in komunalne ureditve postal univerzalen. EU mora postaviti cilje in uresničitev univerzalnega (globalnega) dostopa do vode in komunalne ureditve vključiti v svojo razvojno politiko. S tem bo EU aktivno spodbujala dejstvo, da je pravico do vode in komunalne ureditve mogoče uživati na globalni ravni.

Naši predlogi Evropski komisiji za izvajanje človekove pravice do dostopa do vode in komunalne ureditve:

1. Omenjanje človekove pravice dostopa do vode in komunalne ureditve v vseh dokumentih na temo vode in/ali komunalne ureditve.
2. Zagotavljanje vode (varne, čiste in cenovno sprejemljive) in komunalnih storitev za vse državljane v državah članicah EU.
3. Storitve za rabo vode se ne sme spremeniti v komercialne storitve, in sicer tako, da se voda izključi iz pravil notranjega trga. To je mogoče doseči z zavezo Evropske komisije:
  - da ne liberalizira vode in komunalnih storitev;
  - da vode in komunalnih storitev ne vključi v trgovinske sporazume kot npr. CETA;
  - da spodbuja javno-javno partnerstvo;
  - da poudarja načelo 'voda ni blago' iz Okvirne direktive o vodah v vseh vodnih in z vodo povezanih politikah EU;
  - da določi, da bo varovanje našega vodnega okolja prevladalo nad trgovinskimi politikami;
  - da začne izvajati podporni program za ljudi, ki ne morejo plačati računa za vodo, s ciljem, da prepreči odklop uporabnikov;
  - da zagotovi, da zasebna vodnogospodarska podjetja, ki izvajajo storitve rabe vode, zagotovijo popolno transparentnost in odprtost v zvezi z njihovimi pogodbami (brez trgovinske zaupnosti v tej javni službi);
  - da spodbuja sodelovanje državljanov v skladu z Okvirno direktivo o vodah.
4. Povečati dostop do vode in komunalne ureditve po vsem svetu tako, da se uresničitev univerzalnega dostopa do vode in komunalne ureditve vključi v razvojne politike EU in da se večji delež v posebni Uradni razvojni pomoči (URP) nameni izboljšanju storitev rabe vode in komunalnih storitev.

Dopolnilna razlaga k
Evropski državljski pobudi:
Voda in komunalna ureditev sta človekovi pravici!

---

5. Spodbujanje javno-javnih partnerstev (partnerstva vodnogospodarskih podjetij), ki temeljijo na neprofitnih načelih in solidarnosti med vodnogospodarskimi podjetji in delavci v različnih državah.
6. V zakonodaji zapisati, da mora nadzor nad vodnimi viri ostati v javnih rokah.
7. Podpora javnim vodnogospodarskim podjetjem v državah EU in drugih državah, ki nimajo kapitala za razširitev dostopa do vode in komunalnih storitev za revne iz svojih lastnih virov.
8. Podpora in spodbujanje vodnogospodarskih podjetij, da določen delež svojega letnega prometa namenijo za partnerstva vodnogospodarskih podjetij v državah v razvoju (kot je to primer na Nizozemskem in v Franciji).
9. Podpora pri uvedbi prostovoljnega evropskega primerjalnega sistema za javna podjetja za spodbujanje visokokakovostnih storitev oskrbe z vodo.
10. Oblikovanje Kodeksa upravljanja za vodnogospodarska podjetja v EU-27.

Postopek

Odbor državljanov, ki je uradni predstavnik te evropske državljske pobude, je vzpostavljen. Najmanjše zahtevano število je 7 oseb iz 7 različnih evropskih držav. Naš odbor šteje 34 predstavnikov iz 27 držav članic EU, v katerih bo kampanja potekala. V vseh teh državah smo vzpostavili nacionalne skupine kampanje. Dodatno bo kampanja potekala tudi v drugih državah kot npr. Turčija, Hrvaška, Rusija in Norveška z namenom, da pokažemo, da oskrba z vodo to ni težava, ki zadeva le Evropsko unijo, temveč cel svet.

Kampanja bo potekala tako preko spleta kot tudi na ulicah. Podpise bo mogoče oddati na spletni strani kampanje www.right2water.eu ali pisno na papirju. Zbiranje podpisov se bo začelo takoj, ko bo Evropska komisija potrdila našo evropsko državljsko pobudo. Naš predlog bomo predložili 1. aprila 2012, saj je ta datum prvi možni datum za vložitev evropske državljske pobude.

22. marec 2012: Svetovni dan voda; zagon spletne strani www.right2water.eu

1. april 2012: Registracija/predložitev evropske državljske pobude

24.-25. april 2012: Pričakovana potrditev registracije s strani EK = prvi dan za pričetek zbiranja podpisov! Spremljevalni dogodek na izvršnem odboru EPSU

April 2012 – april 2013: Leto dni, da zberemo milijon podpisov

Podporne organizacije

Kampanja bo potekala tako preko spleta kot tudi na ulicah. Veliko število podpornikov bomo iskali v nevladnih organizacijah, kot so npr. okoljevarstvene, socialne in razvojne organizacije, pa tudi v ženskih organizacijah, cerkvah in javnih (vodnogospodarskih)

Dopolnilna razlaga k
Evropski državljski pobudi:
Voda in komunalna ureditev sta človekovi pravici!

---

podjetjih. Podporo bomo iskali tudi v strankah celotnega političnega spektra, obrnili pa se bomo tudi na posameznike, ki so 'javne osebe', ter jih prosili, da postanejo ambasadorji naše kampanje tako, da svojo podporo pokažejo v javnosti.

Kratek pregled postopka, ki ga morajo organizatorji opraviti, da lahko predstavijo EDP

- a) Cilj pobude mora biti znotraj pristojnosti Evropske komisije, da predlaga zakonodajo v okviru pogodb, in ne sme biti očitno neresen ali v nasprotju s temeljnimi vrednotami Evropske unije.
- b) Organizatorji morajo oblikovati državljanski odbor, sestavljen iz najmanj sedmih članov, in določiti enega predstavnika in enega namestnika kot kontaktno osebo. Ti morajo tako kot bodoči podpisniki biti državljani Unije, ki imajo volilno pravico na evropskih volitvah.
- c) Pred pričetkom zbiranja podpisov morajo organizatorji zaprositi za registracijo pobude pri Evropski komisiji z uporabo standardnega obrazca za ta namen ter dodati nadaljnjo utemeljitev in pravni dokument, če tako želijo.
- d) Evropska komisija pobudo v dveh mesecih bodisi registrira ali zavrne in organizatorjem sporoči razloge in vsa morebitna sodna in zunajsodna pravna sredstva, ki so jim na voljo.
- e) Veliko število podpisov je potrebno zbrati v najmanj 7 državah članicah. Za vsako državo to število predstavlja število sedežev v Evropskem parlamentu pomnoženo s 750.
- f) Ob registraciji in tekom postopka morajo organizatorji dokazati in zagotoviti popolno transparentnost njihovih virov financiranja.
- g) Podpise bo mogoče zbirati preko spleta in pisno. Organizatorji se bodo soočili z različnimi nacionalnimi postopki za registracijo podpisov in verifikacijo. Od 27 držav članic bo 18 držav ob oddaji podpisa zahtevalo številko osebnega dokumenta ali potnega lista, 9 ne.
- h) Časovni okvir za zbiranje podpisov izjav o podpori pobude in izpolnjevanje pogojev je omejen na 12 mesecev, preden se pobuda posreduje Komisiji.
- i) Državljski odbor lahko pobudo osebno predstavi Komisiji 'na ustrezni ravni' in poteka javna predstavitev v Evropskem parlamentu. V roku treh mesecev Evropska komisija objavi dokument, v katerem navede svoje pravne in politične zaključke ter razloge za ukrepanje ali neukrepanje.
- j) Organizatorji državljanske pobude in organi oblasti so podvrženi predpisom o varovanju podatkov, da zagotovijo, da se podpisi zbirajo zgolj za namene pobude in ne v druge namene ter se po zaključku pobude uničijo. Organizatorji so zavezani plačilu kazni v primeru kakršnega koli kršenja predpisov kot recimo ponarejanje podpisov.

Dopolnilna razlaga k
Evropski državljski pobudi:
Voda in komunalna ureditev sta človekovi pravici!

Zakonodaja državljanom NE daje verodostojne pravice do zakonske pobude, saj ta za Komisijo ni zavezujoča. Tudi če EDP zbere potrebno število podpisov in deluje v skladu z vsemi predpisi, se Komisija še vedno lahko odloči, da pobudo zavrne. Na EDP je potrebno gledati kot na orodje, ki državljanom omogoča, da pridobijo pozornost ne le Evropske komisije, temveč tudi medijev in splošne javnosti za določeno temo ter da na to temo sprožijo vseevropsko razpravo.